
THE ROLE OF HALLEL ON THE SEDER NIGHT

R' Yair Lichtman

MARCH 29, 2023
CONGREGATION KINS

פרשת צו תשפ"ג

MAH NISHTANAH?

(1) MISHNA PESACHIM 10:5-7

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, שנאמר (שמות יג), והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים. לפיכך אנחנו חייבין להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומם, להודות, להגדיר, להגדיר, לעלה, ולקלס, למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו, הוציאנו מעבדות לחרות, מגיון לשמחה, ומאכל ליום טוב, ומאפלה לאור גדול, ומשעבוד לגאולה. ונאמר לפניו, הללויה:

In each and every generation a person must view himself as though he personally left Egypt, as it is stated: "And you shall tell your son on that day, saying: It is because of this which the Lord did for me when I came forth out of Egypt" (Exodus 13:8). In every generation, each person must say: "This which the Lord did for me," and not: This which the Lord did for my forefathers. The mishna continues with the text of the Haggadah. **Therefore we are obligated to thank, praise, glorify, extol, exalt, honor, bless, revere, and laud [lekales] the One who performed for our forefathers and for us all these miracles: He took us out from slavery to freedom, from sorrow to joy, from mourning to a Festival, from darkness to a great light, and from enslavement to redemption. And we will say before Him: Halleluya.**

עד היכן הוא אומר, בית שמאי אומרים, עד אם הבנים שמחה. ובית הלל אומרים, עד חלמיש למענינו מים...

Until where does one recite *hallel*? Beit Shammai say: Until "Who makes the barren woman dwell in her house as a joyful mother of children, *halleluya*" (Psalms 113:9). And Beit Hillel say: Until "Who turned the rock into a pool of water, the flint into a fountain of waters" (Psalms 114:8)...

מזגו לו כוס שלישי, מברך על מזונו. רביעי, גומר עליו את ההלל, ואומר עליו ברכת השיר...

They poured for the leader of the seder the third cup of wine, and he recites the blessing over his food, Grace After Meals. Next, they pour him the fourth cup. He completes *hallel* over it, as he already recited the first part of *hallel* before the meal. And he also recites the blessing of the song at the end of *hallel* over the fourth cup...

(2) MISHNA MEGILLAH 2:5

כל היום כשר לקריאת המגלה, ולקריאת ההלל, ולתקיעת שופר, ולנטילת לולב, ולתפלת המוסקפין...

The entire day is a valid time for reading the Megilla; for reciting *hallel*; for sounding the *shofar* on Rosh HaShana; for taking the *lulav* and the other species on Sukkot; for the additional prayer recited on Shabbat and other occasions...

(3) ARACHIN 10A

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק שמונה עשר ימים שהיחיד גומר בהן את ההלל שמונה ימי החג ושמונה ימי חנוכה ויום טוב הראשון של פסח ויום טוב (הראשון) של עצרת ובגולה עשרים ואחד תשעה ימי החג ושמונה ימי חנוכה ושני ימים טובים של פסח ושני ימים טובים של עצרת

Rabbi Yoḥanan says in the name of Rabbi Shimon ben Yehotzadak: There are **eighteen days** a year on which the individual completes the full *hallel*. The eight days of the festival of *Sukkot*, including the Eighth Day of Assembly; and the eight days of Hanukkah; and the first festival day of Passover; and the festival day of Assembly, i.e., *Shavuot*. And in the Diaspora, where a second day is added to each Festival due to uncertainty over the precise date, there are **twenty-one days**: The nine days of the festival of *Sukkot*; and the eight days of Hanukkah; and the first two festival days of Passover; and the two festival days of Assembly, i.e., *Shavuot*.

(4) SHULCHAN ARUCH OC 422:4

לענין הפסקה, אפילו באמצע שואל בשלום אדם שהוא צריך לנהוג בו כבוד ומשיב שלום לכל אדם, אבל בענין אחר לא יפסיק.

Regarding an interruption (during Hallel), one may offer greetings to a person to whom he has an obligation to offer greetings and may return greetings to anyone, even during Hallel. However, one should not interrupt in any other manner.

(5) SHULCHAN ARUCH OC 422:7

מצות קריאת הלל מעמד.

The *mitzvah* of reciting Hallel should be performed standing.

(6) RAMBAM CHANUKAH 3:6, WITH RAAVAD

(ו) ולא הלל חנוכה בלבד הוא שמדברי סופרים, אלא קריאת ההלל לעולם מדברי סופרים בכל הימים שגומרים בהן את ההלל.

(6) It is not the recitation of Hallel on Chanukah alone that is a Rabbinic ordinance, but rather, at all times - i.e., on all the days that the complete Hallel is recited, [the obligation to do so] is a Rabbinic ordinance.

(ו) אלא קריאת ההלל לעולם מדברי סופרים בכל הימים שגומרים – א"א, ויש בהם עשה מדברי קבלה 'השיר יהיה לכם כליל התקדש חג' (ישעיה ל, כט).

Avraham said: there is also a positive commandment from the Prophets, from "You shall have a song as in the night when a feast is hallowed."

(7) RAN ON RIF PESACHIM 26B IN RIF

אבל רבינו האי גאון ז"ל כתב בתשובה שאין מברכין על הלל שבילי פסחים לגמור את ההלל שאין אנו קוראין אותו בתורת קורין אלא בתורת אומר שירה

Rabbeinu Hai Gaon wrote in a responsum that one doesn't make a Beracha on Hallel on Pesach night because we don't recite it as a recitation, but rather as one singing a song.

TWO HALVES OF HALLEL

(8) TOSFOT YOM TOV PESACHIM 10:6

נ"ל דכ"ע סברי רוב הלל אחר מזונו וכדתניא [דף ק"ט ע"א] רבי אליעזר אומר חוטפין [אוכלין מהר] מצות בלילי פסחים בשביל תינוקות שלא יישנו ותניא ר' עקיבא בע"פ היה אומר הגיע עת לעמוד מבית המדרש בשביל תינוקות שלא יישנו וקסברי בית שמאי דיש למהר ולא לומר קודם המזון רק מזמור א' וב"ה סברי כיון דבמזמור הראשון לא נזכר קריעת ים סוף צריך שיאמר גם השני שיש בו הזכרת קריעת ים סוף כיון שאומר אח"כ ברכת הגאולה כי לא נושעו ישראל מיד מצרים עד שנקרע להם הים ונטבעו המצרים ושם נאמר ויושע וגו'.

It seems to me that everyone agrees that most of the Hallel should be after the meal, like we saw by R' Eliezer who would eat the *matzah* quickly on Pesach night so that the children wouldn't fall asleep, and by R' Akiva who would announce that it's time to leave the Beit Midrash so that the children wouldn't fall asleep.

Beit Shammai think that one should speed up and only recite one chapter, while Beit Hillel think that since the first *mizmor* doesn't mention Kriat Yam Suf, we must recite the second one which does mention it, since afterwards we say a blessing on our redemption, and the Jewish people weren't fully redeemed from the hands of Egypt until the sea was split and the Egyptians were drowned, which is why it says "VaYosha" there.

(9) RAV SOLOVEITCHIK, QUOTED BY RABBI SHALOM ROSNER

(see the terminology of *חמץ ומצה*: ז"א). Rav Soloveitchik, though, offers a different answer. He notes that throughout the year, a Jew's praise of Hashem must always be coupled with *בקשה*, supplication, and *תפילה*, prayer. Throughout the year, we praise, of course, but at the same time we are aware that we are still in *גלות* and still not living peacefully in our homeland as a unified Jewish nation. We still have much to yearn for. Because it is always tempered with our declaration of the present reality, our praise is never pure.

הלל of the *סדר*, though, is the exception. "On the *Seder* night, Jews have only one duty, namely, to glorify, extol, and praise G-d. [We] have no other duty. There is no room for petition and *Tefillah*. We must forget for a while that we are human beings, and that after *יציאת מצרים*, we went through numerous historical experiences, many of which were not very pleasant... We must forget that we offered millions of sacrifices. We must forget all of the blood and martyrdom. At this juncture, we must ignore all that and exclusively offer praise to G-d. These [first two] chapters of *הלל* are the only sections that consist exclusively of hymnal praise, and are devoid of any motif of petition. They are, therefore, the only chapters recited at this juncture" (עניני פסח חס vol. 8 נראות הרב).